

วิธีดำเนินงานและวิธีรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างประชากร

เป็นชาวไทยมุสลิม ชาย - หญิง มีระดับอายุระหว่าง ๑๖ - ๒๕ ปี จำนวน ๑๕๑ คน ในจังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี และยะลา แบ่งออกเป็น ๔ กลุ่มตามระดับการศึกษา

กลุ่มที่ ๑ เป็นชาวไทยมุสลิม อายุระหว่าง ๑๖ - ๒๕ ปี ระดับการศึกษาจบประถมศึกษาตอนต้น (ประถมปีที่ ๔) และกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่ ระดับ ๓ ซึ่งเทียบเท่าประถมศึกษาตอนปลาย (ประถมปีที่ ๗) รวม ๕๔ คน

กลุ่มที่ ๒ เป็นชาวไทยมุสลิม อายุระหว่าง ๑๖ - ๒๕ ปี ระดับการศึกษาจบประถมศึกษาตอนปลาย (ประถมปีที่ ๗) และกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่ ระดับ ๔ ซึ่งเทียบเท่ามัธยมศึกษาตอนต้น (มัธยมศึกษาปีที่ ๓) รวม ๖๐ คน

กลุ่มที่ ๓ เป็นชาวไทยมุสลิม อายุระหว่าง ๑๖ - ๒๕ ปี ระดับการศึกษาจบมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ.๓) และกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่ ระดับ ๕ ซึ่งเทียบเท่ามัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ.๕) รวม ๔๓ คน

กลุ่มที่ ๔ เป็นชาวไทยมุสลิม อายุระหว่าง ๑๖ - ๒๕ ปี ระดับการศึกษาจบมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ.๕) และกำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รวม ๓๖ คน

006493

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทั้งหมด ๓๐๐ ชุด ได้กลับคืนมาทั้งสิ้น ๒๐๐ ชุด และได้คัดแบบสอบถามบางชุดที่เสียออกไป เหลือใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ๑๕๑ ชุด ดังรายละเอียดของแต่ละกลุ่มที่กล่าวมาแล้ว และต่อไปนี้เป็นตารางแสดงรายละเอียดกลุ่มตัวอย่างประชากรของแต่ละจังหวัด

ตารางที่ ๑ กลุ่มตัวอย่างประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ร.ร. ศึกษาผู้ใหญ่	ระดับ ๕		ระดับ ๔		ระดับ ๓		รวม
	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	
๑. ร.ร. ผู้ใหญ่เบญจกัลยาณี	๔	๖	-	-	-	-	๑๐
๒. ร.ร. ผู้ใหญ่ธรรมจักร เจตยาภิบาล	-	-	๖	๔	๕	๕	๒๐
๓. ร.ร. ผู้ใหญ่ศรีธรรมราช	-	-	๕	๕	๕	๕	๒๐

ตารางที่ ๒ กลุ่มตัวอย่างประชากรในจังหวัดสงขลา

ร.ร. ศึกษาผู้ใหญ่	ระดับ ๕		ระดับ ๔		ระดับ ๓		รวม
	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	
๑. ร.ร. ผู้ใหญ่วนาริเฉลิม	๔	๔	๔	๒	๕	๓	๒๖
๒. ร.ร. ผู้ใหญ่คอนรักษ์	-	-	๔	๕	๔	๔	๒๑

ตารางที่ ๓ กลุ่มตัวอย่างประชากรในจังหวัดปัตตานี

โรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่	ระดับ ๕		ระดับ ๔		ระดับ ๓		รวม
	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	
๑ ร.ร.ผู้ใหญ่สตรีปัตตานี	-	๕	-	-	-	-	๕
๒ ร.ร.ผู้ใหญ่เบญจมาศพิศ	-	-	๑๑	๔	๕	๕	๒๕

ตารางที่ ๔ กลุ่มตัวอย่างประชากรในจังหวัดยะลา

โรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่	ระดับ ๕		ระดับ ๔		ระดับ ๓		รวม
	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	
ร.ร.ผู้ใหญ่จังหวัดยะลา	๑๓	๗	๔	๒	๖	๔	๔๐

ตารางที่ ๕ กลุ่มตัวอย่างประชากรในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิทยาเขต	ช.	ญ.	รวม
ปัตตานี	๖	๑๔	๒๐
หาดใหญ่	๑๐	-	๑๐

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ความเชื่อในศาสนาที่ตองการจะศึกษานี้ ใช้แบบสอบถามแบบมาตราประเมิน
ค่า (Rating Scale)

ข้อคำถามนั้นผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองจากสิ่งที่ตองการจะศึกษาเกี่ยวกับหลักศรัทธา
และหลักคำสอนในแต่ละศาสนา แบ่งออกเป็น ๔ ประเภท คือ

๑. หลักความเชื่อในศาสนาอิสลาม มีทั้งหมด ๕๐ ข้อ

ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับ

๑.๑ หลักศรัทธา ๖ อย่าง

๑.๑.๑	ศรัทธาในพระอัลลอฮ์	๖	ข้อ
๑.๑.๒	ศรัทธาในเทวทูต	๒	ข้อ
๑.๑.๓	ศรัทธาในคัมภีร์	๗	ข้อ
๑.๑.๔	ศรัทธาในศาสนทูต	๓	ข้อ
๑.๑.๕	ศรัทธาในวันอวสานและวันปรโลก	๔	ข้อ
๑.๑.๖	ศรัทธาในกฎกำหนดศภาวะ	๗	ข้อ

๑.๒ หลักการปฏิบัติ

๑.๒.๑	การนมัสการ	๖	ข้อ
๑.๒.๒	การถือศีลอด	๓	ข้อ
๑.๒.๓	การประกอบพิธี ฮัจญ์	๑	ข้อ
๑.๒.๔	อื่น ๆ	๗	ข้อ

๒. หลักความเชื่อในศาสนาคริสต์ มีทั้งหมด ๒๐ ข้อ ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ หลักศรัทธาในพระเจ้า ซึ่งสำแดงองค์ใน ๓ แบบ คือ

๒.๑.๑ พระบิดา ๕ ข้อ

๒.๑.๒ พระบุตร ๕ ข้อ

๒.๑.๓ พระจิต ๓ ข้อ

๒.๒ ความเชื่อโดยทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับ ชีวิตมนุษย์, จุดหมายปลายทางของชีวิตรวม ๕ ข้อ

๒.๓ หลักศรัทธาในพระคัมภีร์ ๒ ข้อ

๓. หลักความเชื่อในศาสนาพุทธ มีทั้งหมด ๒๐ ข้อ ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ หลักศรัทธาใน พระพุทธเจ้าและสาวกของพระพุทธเจ้ารวม ๕ ข้อ

๓.๒ หลักศรัทธาในพระคัมภีร์ ๑ ข้อ

๓.๓ หลักความเชื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับชีวิตมนุษย์, จุดหมายปลายทางของชีวิต, หลักการ
ดำเนินชีวิตรวม ๑๔ ข้อ

๔. กลุ่มข้อความ จากสาขาวิชาต่าง ๆ ไม่อยู่ในหลักของศาสนาใด ๆ เกี่ยวกับ
การเกิด การเป็นไป ของทุก ๆ สิ่งในโลกและจักรวาล, ชีวิตและการดำเนินชีวิต
เป็นต้น รวม ๑๐ ข้อ

รวมคำถามทั้งหมดทั้ง ๔ ประเภท ๑๐๐ ข้อ

๑. ศึกษาเกี่ยวกับหลักศรัทธาความเชื่อของศาสนาต่าง ๆ จากหนังสือเกี่ยวกับศาสนา ดังต่อไปนี้
 - ๑.๑ อัลอิสลาม โดย สมจิต อนุমানราชชน
 - ๑.๒ เก็บเล็กผสมน้อย รวบรวมความที่นารู้เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม โดย บัรกีต สยามวาลา และคณะ
 - ๑.๓ พระคาสตัญช์หมัด และศาสนาอิสลาม โดย เซอร์ อัลกุลลาห์ อัลมะมูน อิชซัห์รอว์รกีห์
 - ๑.๔ ความมหัศจรรย์ของอัลกุรอ่าน โดย โรน่าน อรุณรังษี
 - ๑.๕ อารยธรรมอิสลาม เอกสารเผยแพร่ศาสนาของสมาคมนิสิตนักศึกษาไทยมุสลิม
 - ๑.๖ ศัจธรรม แห่งอิสลาม โดยโรน่าน อรุณรังษี
 - ๑.๗ ศาสนาเปรียบเทียบ โดยสุชีพ ปุณฺณานุภาพ
 - ๑.๘ หลักสำคัญในคริสตศาสนา โดย เค.อี.แวลด์
๒. เขียนข้อความตามความเชื่อของแต่ละศาสนา
๓. นำแบบสอบถามต่าง ๆ มาจัดเป็นหมวดหมู่ ซึ่งประกอบด้วย หมวดศาสนาอิสลาม ๕๐ ข้อ ศาสนาคริสต์ ๒๐ ข้อ, ศาสนาพุทธ ๒๐ ข้อ และข้อความที่ไม่มีในหลักศาสนา ๑๐ ข้อ
๔. นำแบบสอบถามไปให้ผู้นับถือศาสนาต่าง ๆ ตรวจสอบ แก้ไข ข้อผิดพลาด เกี่ยวกับหลักศาสนานั้น ๆ
๕. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองสอบถาม (Pilot Study) กับชาวไทย

๒๑
มุสลิม ที่จบการศึกษาประณปีที่ ๔, ประณปีที่ ๗, มัธยมศึกษาปีที่ ๓ และมัธยมศึกษา
ปีที่ ๕ จำนวน ๔ คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในข้อความและภาษาที่ใช้

๖. นำผลการศึกษามาตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง และพิมพ์สลับกันไปไม่แยกตามหมวด
ศาสนา ทั้ง ๑๐๐ ข้อ เป็นแบบสอบถาม ๑ ชุด

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

๑. การเตรียมการทดสอบ

สำรวจจำนวนชาวไทยมุสลิมที่กำลังศึกษาอยู่ใน ร.ร. ศึกษาผู้ใหญ่ใน ๔
จังหวัดที่กองการศึกษา และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

๒. การดำเนินการทดสอบ

ผู้วิจัยได้ไปแจกแบบสอบถาม แก่กลุ่มตัวอย่างซึ่งคือนักเรียนโรงเรียนศึกษา
ผู้ใหญ่ทุกโรงเรียนที่ไคร้บุรีไปแล้ว รวมทั้งนักศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
และแจกเฉพาะนักเรียนที่เป็นชาวไทยมุสลิมเท่านั้น

ผู้วิจัยได้อธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามว่าให้ใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง
ความเชื่อ ของใจของหนึ่งที่ตรงกับความรู้สึกของตนเองมากที่สุดในแต่ละข้อคำถาม

อ่านข้อความข้างล่างนี้ แล้วพิจารณาว่าคุณมีความเชื่อตรงกับข้อใดมากที่สุด
 ให้ขีดเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องนั้น

ข้อความ	เชื่อมาก	เชื่อ	ไม่แน่ใจ	ไม่เชื่อ	ไม่เชื่อเลย
ตัวอย่างข้อความเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม					
๑. พระเจ้ามีจริงและมีเพียงองค์เดียว เท่านั้นคือ พระอัลลอฮ์					
๒. เนื้อหาคำสอนในคัมภีร์อัลกุรอานเป็น สิ่งที่ได้มาจากพระอัลลอฮ์องค์เดียว เท่านั้น ไม่มีผู้ใดมาต่อเติมหรือคัดแปลง แม้แต่น้อย					
๓. การละหมาดเป็นกิจวัตรประจำวัน ที่สำคัญที่สุด					
๔. พระอัลลอฮ์เป็นผู้สร้างทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งในโลกและในจักรวาล					

ตัวอย่างข้อความเกี่ยวกับศาสนาคริสต์					
๑. ฤทธานุภาพของพระผู้เป็นเจ้า (พระ ยะโฮวา) ซึ่งอยู่เหนือชีวิตจิตใจของ มนุษย์เรียกว่า "พระจิต" มีจริง					
๒. พระผู้เป็นเจ้า (พระยะโฮวา) เป็นผู้ สร้างมนุษย์					

ข้อความ	เชื่อมาก	เชื่อ	ไม่แน่ใจ	ไม่เชื่อ	ไม่เชื่อเลย
๓. ถ้าปฏิบัติตามพระบัญญัติในคัมภีร์ไบเบิล แล้วจะได้ขึ้นสวรรค์					
๔. พระเยซูสิ้นพระชนม์เพื่อเป็นเครื่อง บูชาไถ่โทษบาปของมนุษย์ทุกคน					

<u>ตัวอย่างข้อความที่เกี่ยวกับศาสนาพุทธ</u>					
๑. ชีวิตในโลกนี้มีหลายครั้ง มีการเวียน ว่ายตายเกิดในโลกนี้					
๒. จุดหมายปลายทางของชีวิต คือการ นิพพานหรือการดับกิเลสได้					
๓. พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้อริยสัจสี่ ๔ คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค					
๔. เนื้อหาคำสอน ในคัมภีร์พระไตร ปิฎก ได้จากพระพุทธเจ้า โดยสาวก ท่องจำต่อ ๆ มา และได้บันทึกใน ภายหลัง					

<u>ตัวอย่างข้อความที่ไม่มีในหลักศาสนา</u>					
๑. ยังไม่มีหลักฐานและข้อสรุปใด ๆ จะ ยืนยันได้ว่าคนเราเมื่อตายแล้วไปไหน					
๒. สิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ทั้งมนุษย์และสัตว์ มีกำเนิดดั้งเดิมมาจากอนุทวีปเล็ก ๆ ซึ่งค่อย ๆ วิวัฒนาการเรื่อยมาเพื่อให้ เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรง ชีวิตอยู่ได้					

ข้อความ	เชื่อมาก	เชื่อ	ไม่แน่ใจ	ไม่เชื่อ	ไม่เชื่อเลย
๓. แนวทางการดำเนินชีวิตของคนเรา ได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมอันมาก ที่สุด					

ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่าง นำกลับไปทำที่บ้าน และกลับไปรวบรวมข้อมูลในภายหลัง

๓. การตรวจให้คะแนน

ให้ค่าของมาตราประเมินค่า ดังนี้

เชื่อมาก	*	๒	คะแนน
เชื่อ	*	๑	"
ไม่แน่ใจ	*	๐	"
ไม่เชื่อ	*	-๑	"
ไม่เชื่อเลย	*	-๒	"

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ตรวจสอบแบบสอบถาม แบ่งคะแนนตามหมวด "คือหมวดศาสนาอิสลาม, ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ และกลุ่มข้อความที่ไม่มีในหลักศาสนา

๒. คำนวณหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา และความเชื่อในศาสนาต่าง ๆ รวมทั้งกลุ่มข้อความที่ไม่มีในหลักศาสนา โดยใช้สูตรเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Coefficient of Correlation) และทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสหสัมพันธ์

๓. คำนวณหาความสัมพันธ์ระหว่างหมวดความเชื่อแต่ละศาสนาและข้อความที่ไม่มีในหลักศาสนาโดยใช้สูตรเพียร์สันเช่นเดียวกัน และทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสหสัมพันธ์

๔. เปรียบเทียบความเชื่อในศาสนาต่าง ๆ และข้อความที่ไม่มีในหลักศาสนาของกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๔ กลุ่ม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน ๒ ชั้น (Two - Way Analysis of Variance)